

Бібліотечні ВІСТІ

ВИПУСК № 8

ГРУДЕНЬ 2011

ВИПУСКАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

Мудрі думки мудрих людей

◇Хто бажає зрушити світ, той нехай почне із себе. *(Сократ)*

◇Хто просувається в науках, але відстає в моралі, той швидше йде назад, ніж уперед. *(Аристотель)*

◇Усе моє життя було лише довгим виховним процесом. *(Гельвецій)*

◇Будь-яка людина належить певному народу й певному часу... А тому виховання повинне переймати свої правила та закони від властивостей народу й часу. *(А. Дистервег)*

◇Найважливішим явищем у школі, найповчальнішим предметом, найкращим прикладом для учня є сам учитель. *(А. Дистервег)*

◇Єдина справжня помилка – не виправляти своїх минулих помилок. *(Конфуцій)*

◇Природа так про все подбала, що повсюди ти знаходиш, чого навчатися. *(Леонардо да Вінчі)*

◇Учень ніколи не перевершить свого вчителя, якщо бачитиме в ньому зразок, а не суперника. *(В. Белінський)*

◇Виховання – велика справа: нею вирішується участь людини. *(В. Белінський)*

◇У вихованні вся справа в тому, хто

вихователю. *(Д. Писарев)*

◇Учень, який вчиться без бажання – це птах без крил. *(Сааді)*

◇Найважче – пізнати себе, найлегше – давати поради іншим. *(Фалес)*

◇Аби вдосконалити розум, треба більше роздумувати, ніж завчати. *(Р. Декарт)*

◇Незважаючи на схожість педагогічних форм усіх європейських народів, у кожного з них своя особлива національна система виховання, своя особлива мета та свої особливі засоби здійснення цієї мети. *(К. Ушинський)*

◇Виховання, якщо воно бажає щастя людині, повинно готувати її не для щастя, а для праці. Щастя не може бути безтурботним і бездумним. *(К. Ушинський)*

◇Усе необхідне для дитини, що може виконати вона сама й виконання чого відповідає її вмінню, треба дозволяти робити їй самій. *(Лесгафт)*

◇Виховання дитини – це не втішна розвага, а завдання, яке вимагає капітальних переживань, зусиль, безсонних ночей і багато думок. *(Януш Корчак)*

*Дай Боже Вам любові і тепла,
Добра в сім'ї і затишку в оселі,
Щоб щастя світла музика текла
В різдвяні свята, щедрі і веселі!
Хай здійснює бажання рік Новий,
Хай ваша добра справа процвітає,
З чудовим святом, радості і мрій
Ми щиро і сердечно Вас вітаєм!*

З любов'ю і повагою колектив Наукової бібліотеки

Літературні премії світу

Письменники творять дива на папері, ми їх читаємо, ми ними захоплюємося, ми обговорюємо і живемо за прописаними сценаріями. Ніхто не скаже, що жодного разу не використав думку, ідею чи цитату прочитану в книзі. Одні такі книги живуть довго, інші стають безсмертними, а є деякі, які губляться у часі і просторі. Існують витвори літераторської уяви, які вже багато років визнані читачами і світом загалом, чиє слово не тьмяніє у вирі життя. Такі книги та їхніх авторів відзначають різними літературними преміями. Отже, з цього номера ми розпочинаємо цикл публікації про найголовніші літературні премії міжнародного гатунку.

Нобелівська премія

Нобелівська премія в галузі літератури вважається найпрестижнішою міжнародною літературною премією у світі. Створена разом з чотирма іншими Нобелівськими преміями за заповітом Альфреда Нобеля 1895 року, вручається з 1901 року.

Винагорода має бути отримана людиною, яка створила «найбільш видатні роботи в напрямі ідеалізму». Присуджує премію Шведська академія, яка була заснована за взірцем Французької академії королем Густавом III у 1786. Академія складається з 18 членів, відомих як De Aderton («Вісімнадцять»). Вона складається зі шведських письменників, поетів, учених та істориків. У виборі лауреата Нобелівської премії працює Нобелівський комітет, що складається з 4 або 5 осіб вибраних із числа членів Академії на термін 3 років. Імена кандидатів є засекреченими протягом 50 років, а це

означає, що імена потенційних кандидатів до і після оголошення є тільки чутками.

У жовтні відбувається вибір переможця, а 10 грудня в Стокгольмі відбувається урочиста церемонія вручення Нобелівської премії. Лауреати нагороджуються золотою медаллю із зображенням Альфреда Нобеля з відповідним написом, дипломом і чеком на встановлену грошову суму, розмір якої залежить від прибутків Нобелівського фонду. Лауреати Нобелівської премії повинні протягом 6 місяців після вручення їм нагороди виступити із популярною лекцією з теми своєї роботи.

Першим лауреатом Нобелівської премії з літератури був Сьоллі-Прюдом. Він отримав 150 782 шведських крон. На сьогодні ця сума складає 10 мільйонів шведських крон.

Букерівська премія

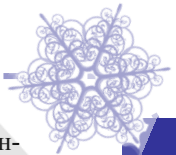
Букерівська премія була заснована у 1969 році і вважається найпрестижнішою літературною премією англомовного світу та світу загалом, після Нобелівської. Премія присуджується щороку за роман, написаний англійською мовою громадянином Британської Співдружності Націй або Ірландії. Перше вручення відбулося в 1969 році. Тоді лауреат отримав 5 тис. фунтів стерлінгів, пізніше ця сума зросла до 10 тисяч, а потім до 15 і 20 тисяч фунтів. Сьогодні розмір Букерівської премії складає 50 тис. фунтів стерлінгів майже 100 тис. доларів). Адміністративним органом, що керує премією, є щорічно поновлюваний консультативний комітет, до якого входять два видавця і по одному представнику від письменників, літературних агентів, книгопродавців, бібліотек і Фонду Букерівської премії, голова Ради директорів «Воокер» і ще одна посадова особа, що представляє цю компанію. Спочатку консультативний комітет формує список з представлених на премію книг (щорічно на здобуття премії представляється понад 100 книг). Той же комітет затверджує журі з п'яти людей – це відомі літературні критики і письменники, вчені, громадські діячі. Влітку журі оголошує довгий список, що включає 20-25 назв, а потім у вересні формується шість учасників короткого списку премії. Переможець Букерівської премії оголошується в жовтні на спеціальній церемонії.

На початку 2008 року оргкомітет Букерівської премії оголосив про заснування нової нагороди — спеціального призу Букер Букерів» за кращий твір, який отримав Букерівську премію з моменту проведення першої церемонії її вручення 22 квітня 1969 року. Ця нагорода вручалася лише одного разу на церемонії у 2008 році в ознаменування сорокової річниці Букерівської премії. У конкурсі на звання «кращого з кращих» взяв участь 41 твір, оскільки в 1974 і 1992 роках лауреатами Букерівської премії ставали по дві книги. У 2008 році вперше у процедурі рішення участь брали читачі, яким була надана можливість вибрати кращий твір із шорт-листа, до якого увійшли шість фіналістів; їхні імена були оголошені у травні 2008 року. Ім'я лауреата премії The Best of the Booker було оголошено в липні 2008 року під час літнього літературного фестивалю в лондонському Southbank Centre. Призером стала книга Салмана Рушді «Діти півночі», романи «Ганьба» Джона Кутзее і «Оскар і Люсінда» Пітера Керрі посіли друге і третє місце відповідно.

Далі буде

Гірська орлиця

Ольга Кобилянська – письменниця, людина незвичайної долі, яка заслужила всенародну славу, любов і визнання. У наш час присвоюють звання «народний» діячам мистецтва, артистам, митцям, а письменниця О. Кобилянська заслужила такого визнання уже давно за те, що самотужки осягла багатства світової культури, служила словом своєму народові, і піднялася до вершин дум і сподівань народних.

27 листопада виповнилось 148 років з дня, коли, на Південній Буковині в невеличкому містечку, народилась Ольга Кобилянська.

З цієї нагоди в стінах нашого університету для викладачів і студентів відбувся літературний вечір. Викладач кафедри української філології Лопушан Тетяна Володимирівна підготувала чудову літературну композицію, яку презентувала на мультимедійній дошці. Технічну підтримку здійснювала студентка Стеблівець Тетяна.

Студенти 3-го, 4-го курсів, як справжні вчителі-філологи, на деякий час занурили усіх присутніх у безмежний світ літератури. Уривки із творів О. Кобилянської читали Шастун Алла, Гулей Лариса, Михайлюк Вікторія. Про біографічні відомості та події із життя письменниці ознайомили ведучі Воронкова Ірина та Кібальчук Юля.

До уваги всього загалу працівниками бібліотеки була представлена книжкова виставка. Також, бібліограф Ткаченко Тетяна Степанівна провела цікавий огляд літератури з насуцної теми.

Літературний вечір закінчився, залишивши в пам'яті кожного із присутніх «море позитиву», збагативши знання про талант Кобилянської, відкривши його нові грані і можливості.

Бібліотекар читального залу №1
Усатюк О. А.

Свіча пам'яті

З 21 по 28 листопада 2011 р. в корпусі №3 УДПУ, поруч з читальним залом №3, пройшла книжкова виставка, приурочена трагічній сторінці у житті нашої країни і всього людства – Дню пам'яті жертв голодомору. Організовано експозицію «Свіча пам'яті» та відкритий перегляд книг, документів, матеріалів, фотодокументів, світлин, які засвідчують цю страшну сторінку історії українського народу.

Викладачі та студенти познайомились з матеріалами, які були представлені на виставці та вшанували пам'ять мільйонів жертв геноциду 1932-1933 років, запаливши свічу пам'яті. Страшна трагедія, що спіткала український народ 78 років тому, відгомін якої суспільство відчуває і сьогодні, назавжди залишиться в пам'яті нащадків, у серцях усіх поколінь.

Бібліотекар читального залу №3
Демченко Л. М.

*Хай палає свіча... хай палає
Поєднає нас вона в цей час.
Хай сьогодні спогади лунають.
Пам'ять чиста, світла і велична
Пісня й слово хай єднає нас.
Гори, священна пам'яті лампадо,
В урочій тиші під склепінням бань,
Щоб не підкралось забуття, як зрада
З підступних замулених ковбань.*

Введення або Видіння (третя Причиста)

4 грудня віруючі люди святкують Введення до храму пресвятої Богородиці Діви Марії. Батьки Діви Марії довго не мали дітей. Подружжя було в розпачі й дало обітницю присвятити народжену дитину служінню Богу. І народилася в них донечка Марія. Коли дівчині виповнилося три роки, її одягли в найкращий одяг і привели до Єрусалимського храму. Первосвященик зустрів її в храмі та повів у святая святих, у те приміщення, до якого з усіх людей лише сам ходив з очисною жертвовною кров'ю. Від цього дня дитина жила в храмі, присвячуючи свій час богоугодним справам: рукоділлю, молитвам і читанню Святого Письма.

З приходом зими на селі, як правило, уже всі господарські роботи завершено, люди починають готуватися до зимового циклу свят. На сході України подекуди зберігається звичай святити воду в ніч перед Введенням. Вважається, що цього дня Бог відпускає чисті, праведні душі подивитися на своє тіло.

Свято Введення за старих часів було пов'язане з початком нового року наших предків, а з плином часу відбулося свого роду злиття з християнським циклом свят. Дуже важливо, хто цього дня першим увійде до хати, оскільки, відповідно до народних вірувань, «перший полазник» приносить у дім свою енергетику – на щастя або на нещастя. Отже, якщо «перший полазник» – молодий, здоровий, та ще й грошовитий чоловік – найкраща ознака, це віщує здоров'я та добробут усій родині. Відповідно, якщо «перший полазник» – хворий дідусь, то значить, цю родину чекають хвороби й нестатки протягом наступного року. Найгіршою вважається ситуація, коли «першим полазником» стає літня жінка, та ще й недобротвачі. Саме тому старі люди цього дня старалися сидіти вдома, до чужої домівки не заходити – негараздів не віщувати.

Якщо цього дня хтось сторонній захоче позичати щось – недобрый знак.

Вважається, що до Введення можна лопатою копати землю, а після Введення й до самого Благовіщення – у жодному разі не можна: земля має відпочити й на наступне літо сили набратися. Категорично забороняється цього дня й шити, бо Господь відпускає на Землю душі праведних, аби вони могли побачити, «увидіти», своє тіло. Звідси існує ще одна назва свята – Видіння.

Катерини

Серед численних жіночих свят, що сповідувалися лише представницями слабкої статі, найзнаменнішим є свято святої великомучениці Катерини, що припадає на 7 грудня. Життя Катерини припало на кінець III – початок IV ст. Катерина була дочкою грецького царя Ксантоса. Мати Катерини була таємною християнкою, і через неї дівчина познайомилася з християнським ученням.

Розум й обізнаність Катерини в багатьох науках разом із рідкісною вродою зробило дівчину надзвичайно гордою, і серед чоловіків вона не знаходила рівного собі. Довго шукали батьки нареченого для своєї дитини, але все було даремно. За порадою вони звернулися до одного старця, який вирішив схилити її до «пізнання Христа, Царя Небесного». Катерина досягла такого стану, що їй дано було побачити в чудесному видінні цього прекрасного юнака, тобто самого Ісуса Христа. Він подарував дівчині обручку та сказав їй: «З цього дня приймаю тебе в наречені, наречені вічні; да не буде у тебе віднині жениха земного».

Сталося так, що заручитися з красунею Катериною зажадав сам імператор Максиміліан – язичник, який приїхав до Александрії та закохався у дівчину. Але Катерина не тільки не зрадила Ісусові, але й привернула до нього імператрицю, улюбленого полководця імператора з його охоронцями, а також філософів, які прийшли переконати Катерину у перевагах віри язичників. Усі її послідовники прийняли мученицьку смерть. Останньою було жорстоко страчено й саму Катерину. Через кілька років християни знайшли останки мучениці й поховали їх.

В Україні на Катерини дівчата ворожать, закликаючи свою долю, а парубки напередодні цього дня повинні постувати – тоді доля пошле їм гарну дружину.

Ось як дівчата намагаються впізнати своє майбутнє. До сходу сонця слід піти до саду, зрізати гілочку вишні. По поверненні до хати треба поставити цю гілочку у воду й чекати на свято Меланки. Якщо до Меланки гілочка засохне – поганий знак, що віщує таку й долю, цього року не буде весілля. А якщо вишня зацвіте – і доля дівоча так само цвістиме, шлюб цього року буде укладений обов'язково.

У Франції свята Катерина вважається патронесою старих дівчат. Цього дня вранці всі неодружені паризькі дівчата, старші 25 років, одягають капелюшки, прикрашені жовтими й зеленими стрічками. Веселі катеринетти, як звать цих дівчат, гуляють по вулицях, співають, розважаються, а в одній із церков відправляється служба Божа, і архієпископ паризький благословляє старих дівчат.

Бібліотечні вісті

Інформаційний вісник
Наукової бібліотеки Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

Адреса: вул. Садова 2, м.Умань
Над номером працювали:
Редактор: Григоренко Т. В.
Редколегія: Усатюк О. А., Любомська Л. О.
Дизайн та верстка: Лесик О. С.